

Suntažnieks

SUNTAŽU PAGASTA LAIKRAKSTS

Nr. 8 (221)

Ceturtdiena, 2012. gada 30. augusts

- Atbalsts ģimenēm, jauno mācību gadu uzsākot
- Ūdens apsaimniekošanas projekts
- Kangaru ceļa asfaltēšanas iespējas

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Suntažu luterāņu baznīcai 230
- Pagasta pensionāru ekskursijā gūtie iespaidi

- Vasara mākslas studijā

1939. gada 23. augustā Padomju Savienības un Vācijas ārlietu ministri – Molotovs un Ribentrops, pildot Staļina un Hitlera pavēles, parakstīja līgumu, kas ietekmēja visas pasaules likteni. Šis pakts noteica Padomju Savienības un Vācijas ietekmes sfēras un noveda pie Otrā pasaules kara uzsākšanas, kā arī pie triju Baltijas valstu – Igaunijas, Latvijas un Lietuvas okupācijas.

50 gadus vēlāk - 1989. gada 23. augustā Baltijas valstis pārsteidza visu pasauli, sadodoties rokās un kopīgi pieprasot Molotova – Ribentropa pakta slepeno papildprotokolu publisku atzīšanu un Baltijas valstu neatkarības atjaunošanu. Vairāk nekā miljons cilvēku sadevās rokās, izveidojot 600 km garu ķēdi – Baltijas ceļu - no Tompea pils pakājes Tallinā līdz Ģedimina torņa pakājei Viļņā caur Rīgu, pār Daugavu. Šāda rīcība parādīja, ka Baltijas valstis, neskatoties uz nacionālo identitāšu atšķirībām, bija vienas savos centienos pēc brīvības.

Publicitātes foto

Pieminot Baltijas ceļa 23. gadskārtu, biedrība „Suntalniece” 23. augustā Suntažu centrā organizēja ziedu paklāja veidošanu Latvijas kontūras veidā, iezīmējot tajā vēsturisko tautu vienotības ceļu.

JAUNĀ MĀCĪBU GADA SĀKUMS

Liec savā šodienas mugursomā visu,
ko vēlies,
vienīgi neliec gaušanos
par nepiepildītiem sapņiem.

Liec savā šodienas mugursomā visu,
ko vēlies,
vienīgi neaizmirsti ielikt ticību tam,
ka sapņi piepildīsies.

Bet patiesībā tā arī nemaz vairs nebūs
mugursoma -
tie būs putni,
un tāpēc neviens īpaši nebrīnīsies,
ka tavai ikdienai
pieaugs spārni...

/Maija Laukmane/

Jaunā mācību gada sākums Suntažu vidusskolā 3. septembrī 9.15.

Pirmsskolas izglītības grupa „Suntīņi” Suntažu internātpamatskolas ēkā sāks darbu 10. septembrī.

Grupa (24 bērni) ir nokomplektēta. Pirmā tikšanās ar vecākiem notiks 31. augustā plkst. 16.00 vidusskolas jaunās ēkas aktu zālē.

Ar nākamā gada janvāri plānots atvērt otru grupu – bērniem līdz 3 gadu vecumam.

Suntažu vidusskolas administrācija.

Jaunā mācību gada sākums Suntažu internātpamatskolā – rehabilitācijas centrā 3. septembrī 10.00.

ATBALSTS ĢIMENĒM, JAUNO MĀCĪBU GADU UZSĀKOT

Suntažu sociālais centrs atgādina, ka Ogres novada saistošie noteikumi paredz pabalstu mācību līdzekļu iegādei 20.00 latu apmērā gadā vispārējās izglītības iestāžu 1. – 4. klašu audzēkņiem no ģimenēm, kuru ienākumi un materiālais stāvoklis atbilst trūcīgas ģimenes statusam. Trūcīgas ģimenes statusu apliecina sociālā centra izdota izziņa.

Vecākiem sociālajā centrā jāiesniedz :

1. iesniegums (noteikta parauga veidlapa pieejama sociālajā centrā),

2. jāuzrāda trūcīgas ģimenes izziņa.

Ja skolnieks apmeklē mācību iestādi, kas nav novada teritorijā, jāiesniedz izziņa no attiecīgās mācību iestādes.

Lai saņemtu ēdināšanas pabalstu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārīgizglītojošo skolu audzēkņi no ģimenēm, kuras atbilst trūcīgas ģimenes statusam, vecākiem sociālajā centrā jāiesniedz:

1. iesniegums (noteikta parauga veidlapa pieejama sociālajā centrā),

2. jāuzrāda trūcīgas ģimenes izziņa.

Lūgums vecākiem savlaicīgi kārtot nepieciešamos dokumentus.

Sīkāka informācija pieejama pagasta pārvaldes telpās pie ziņojuma dēļa un pie sociālā darbinieka vai pa telefonu 65037187 vai 26586088.

UZSĀKTI BŪVDARBI SUNTAŽU ŪDENSŠAIMNIECĪBAS SAKĀRTOŠANAI

2012. gada 1. augustā Ogres novada Suntažu pagasta pašvaldības aģentūra “Rosme” ir noslēgusi līgumu ar SIA “Mat-thai” par Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Ogres novada Suntažu pagasta Suntažu ciemā” būvdarbiem. Būvdarbu izmaksas (summa bez PVN) ir LVL 276 484.69. Realizējot projektu, paredzēts izbūvēt jaunu artēzisko urbumu pie esošās ūdens atdzelzošanas stacijas “Lakstīgalas”, izbūvēt ūdens rezervāru ar otrā pacēluma

sūkņu staciju, kā arī rekonstruēt ūdensvadu 1854 metru garumā un izbūvēt jaunu ūdensvadu 53 metru garumā. Lai uzlabotu notekūdeņu savākšanu, paredzēts rekonstruēt 2 kanalizācijas sūkņu stacijas, izbūvēt jaunu kanalizācijas kolektoru 242 metru garumā un rekonstruēt 769 metrus kanalizācijas kolektoru. Būvniecības darbi uzsākti 2012. gada 16. augustā, bet jāpabeidz

līdz 2012. gada 19. oktobrim

Būvuzraudzību veic Nils Spilners, bet autoruzraudzību SIA “FIRMUS Design and Construction”.

Būvniecības laikā būs jāsadzīvo ar dažādām neērtībām - slēgtiem ceļiem, izrakņātiem pagalmiem, būs jānozāgē kāds koks, jāizrok kāds krūms, iespējamās ūdensvada avārijas. Lūgums pret to izturēties ar izpratni, bet par neskaidriem jautājumiem zvanīt uz PA “Rosme”.

PA “Rosme” direktors Valdis Ancāns

KANGARU CEĻA ASFALTĒŠANAS IESPĒJAS

VAS Latvijas Valsts ceļi turpina autoceļa Rīga – Ērgļi rekonstrukciju.

Reģionālā autoceļa P4 Rīga – Ērgļi garums ir 97 km. Autoceļš ir Rīgas un Vidzemes reģioniem nozīmīgs maršruts, tas ir vienīgais reģionālais autoceļš, kas tieši savieno apdzīvotas vietas Stopiņu, Ropažu, Ogres un Ērgļu novados. Autoceļa P4 nozīme īpaši pieaugusi sakarā ar pasažieru vilcienu satiksmes pārtraukšanu dzelzceļa līnijā Rīga – Ērgļi.

Paredzamais rekonstrukcijas laiks

Vāverkrogs – Jugla (Kangaru kalni) 35,70 – 45,00 km 2014. – 2015. g.

Jugla – Suntaži 45,00 – 51,40 km 2011. – 2013. g.

Suntaži – Kastrāne 52,58 – 61,63 km 2012. – 2013. g.

Kastrāne – Ķei pene 61,63 – 69,10 km 2011. – 2013. g.

Pēc rekonstrukcijas pabeigšanas autoceļš P4 būs noasfaltēts visā tā garumā, kas ļaus tā lietotājiem samazināt ceļā no Madonas līdz Rīgai pavadīto laiku, tādējādi nākotnē daļēji atslodot satiksmi pa valsts galvenajiem autoceļiem A6 (Daugavpils šoseja) un A2 (Vidzemes šoseja).

Tā kā posms Vāverkrogs – Jugla atrodas dabas liegumā „Lielie Kangari,” 2012. gada 10. augustā uzsākta autoceļa P4 (Rīga – Ērgļi) posma no 35,7 – 45,0 km (Vāverkrogs – Jugla) rekonstrukcijas ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma sabiedriskā apspriešana.

22. augustā Suntažu kultūras namā notika sabiedriskās apspriešanas sanāksme. Klātesošos ar ietekmes uz vidi novērtējumu iepazīstināja SIA „Eirokonsultants” projekta vadītājs Valdis Felsbergs.

Seši kilometri (35,7 km – 41,7 km) no rekonstruējamā autoceļa P4 Rīga – Ērgļi virzās caur dabas liegumu un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamu teritoriju (Natura 2000) „Lielie Kangari”. 300 m notiem

Projekta vadītājs Valdis Felsbergs

atrodas Suntažu pagasta teritorijā, pārējie – Ropažu pagastā. Gandrīz visa dabas lieguma šķērsojuma posmā autoceļa P4 rekonstrukcija ir iespējama esošā ceļa robežās, veicot tikai nelielus plāna līkņu novietojuma precizējumus un padarot garenprofila līniju „plūdenāku”, tādējādi uzlabojot ceļa trases pārredzamību.

Posmā ir paredzēta asfalta seguma izbūve, kā arī ceļa trases korekcijas esošā ceļa profila parametru uzlabošanai. Rekonstrukcijas rezultātā tiks uzlabota ceļa kvalitāte, optimizēta transporta kustība un novērsti apstākļi, kas apdraud drošu braukšanu pa autoceļu.

Atbilstoši ceļa kategorijai un funkcijai, kā arī ievērtējot to, ka asfaltbetona seguma izbūve būtiski palielinās satiksmes intensitāti, ceļam jāpiemēro normālprofils – NP 9.5 : asfalta platums 6,5 m; normālais platums 1,5 m.

Ziņojumu piedāvāti 4 varianti:

1. Būtu vislabākais braukšanai, jo pieļaujamais ātrums 90 km/h, bet šis variants radītu

vislielāko kaitējumu aizsargājama teritorijai, jo nāktos veikt būtiskus taisnojums.

2. Atļautais ātrums būtu 70 km/h, bet arī šajā variantā vairākās vietās jāatpērk zemes īpašumi, jāizcērt mežs, jāpieber vai jānorok esošie osi.

3. Plāna parametri projektēti atbilstoši ātrumam 70 km/h un atsevišķos posmos 50 km/h, jo tiek saglabāti visi līkumi un kūkumi, bet nāktos līdzināt augstāko kori, kura pacēlās 72 m virs jūras līmeņa.

4. Gandrīz identisks 3. variantam, bet apiet augstāko kalna pacēlumu, saglabājot to.

Projekta autoru piedāvātais variants realizācijai ir 4. variants pa esošo ceļa joslu, kur tiek nodrošināts braukšanas ātrums 70 km/h (ierobežotos apstākļos 50 km/h) ar rotācijas apli rekonstruējamā posma sākumā, kam ir sekojošs pamatojums:

- realizējot 4. variantu, pilnībā tiek saglabāts viens no augstākajiem un ainaviski izteiksmīgākajiem reljefa pacēlumiem osu valņa korē;
- citi piedāvātie varianti (vislielākajā mērā – 1. variants) ir saistīti ar:

būtisku minētā reljefa pacēluma daļas norakšanu un plašu (> 1000 m²) mākslīgu nogāžu veidošanu, izvirzoties vairāku desmitu metru tūlumā ārpus esošās ceļa zemes nodalījuma joslas; ievērojama skaita (50 – 100) koku izciršanu; gruntsūdens režīma pārveidošanu; plaša atvērums (vējgāzu risks) veidošanu.

Ar novērtējuma ziņojumu pilnu tekstu var iepazīties:

• Suntažu pagasta pārvaldē

• www.eioprojekts.lv/p4
Sūtit rakstiskus priekšlikumus par paredzēto darbību Vides pārraudzības valsts birojam (Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv) no 2012. gada 10. augusta līdz 10. septembrim.

OTRĀ DABAS SAKOPŠANAS TALKA ROPAŽU NOVADA LIELAJOS KANGAROS - TURPINOT 21. APRĪLĪ LIELĀS TALKAS PROJEKTA LAIKĀ IESĀKTO!

Talka notiks 2012. g. 8. septembrī, sestdienā, plkst 9:30-15:00, sakopjot ceļa P4 mežainās nogāzes un apkārtnes mežus. Pulcēšanās uz vietas 9:30 stāvlaukumā pie Kangaru ezera P4 ceļa 39. kilometrā.

Cimdi un maiši būs uz vietas, līdzī jāņem piemērots apģērbs, apavi atbilstoši reālajiem laika apstākļiem (vār būt slapjš, nogāzes stāvas, mežs visai pirmatnējs). Pēc talkas plānota neliela ekskursija pa apkārtni (Suntaži, Ķoderu pilskalns, Mazie Kangari).

Talka saskaņota ar Ropažu novada domi un AS “Latvijas Valsts meži.”

Talku rīko Vides Aizsardzības kluba biedrs Edmunds Kance, tālr. 26404751, e - pasts: edmundskance@inbox.lv

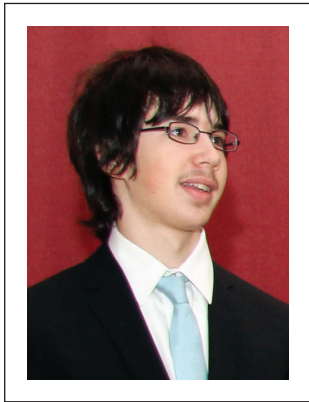
**Materiālus apkopoja
Benita Trasūne**

GODALGA - STARPTAUTISKA ZINĀTNISKO DARBU IZSTRĀDES PIEREDZE

Aizvadītajā mācību gadā Suntažu vidusskolas 10. klases skolēns Valters Levins izstrādāja zinātnisko darbu „Reljefa ietekme uz bioloģisko daudzveidību dabas liegumā „Lielie Kangari”, ar šo darbu 21. jauno vides pētnieku konkursā izcīnīja 1. vietu un guva apmaksātu iespēju vienu mēnesi mācīties Zviedrijā, Upsalas Universitātes Erkenas laboratorijā (Erken Laboratory Research School), kur izstrādāja zinātnisko darbu hidrobioloģijā.

Zinātniskā darba vadītājs Andris Ziemelis

Šī gada vasaras pirmajā mēnesī aizvadīju līdz šim ilgāko nometni. No 11. jūnija līdz 6. jūlijam dzīvoju Zviedrijā, pie Erkena ezera. Brauciens bija balva par iegūto pirmo vietu Jauno vides pētnieku konkursā, kas norisinājās 12. maijā. Tajā prezentēju savu iepriekšējo zinātniski pētniecisko darbu par reljefa ietekmi uz bioloģisko daudzveidību Lielajos Kangaros.

Nometnes galvenais mērķis bija iepazīt un uzrakstīt

zinātniski pētniecisko darbu par hidrobioloģijas tēmu. Dzīvošana bija Upsalas Universitātes pētniecības stacijā, kas atradās turpat pie ievērojami lielā ezera, kas pārsniedz 10 km garumā un apmēram 4 km platumā. Pilnīgi viss bija apmaksāts, ieskaitot lidojumu turp un atpakaļ.

Kopumā vasaras pētījumu skolā piedalījās 16 dalībnieki no tādām valstīm kā Zviedrija, Somija, Polija, Igaunija, Latvija un Lietuva. Bijām trīs latvieši, līdz ar to ik palaikam sazinājāmies latviešu mēlē, ar pārējiem vienīgais saziņas veids bija runāt angliki. Arī pētnieciskais darbs tika izstrādāts angļu valodā.

Nometnes pirmajā dienā visi saņēma pasākumu plānu pa

dienām un laikiem. Tādējādi varu teikt, ka organizācija bija labā līmenī.

Darbu izstrādāšana notika pa pāriem, ar darba vadītāju palīdzību. Savu pētniecisko darbu par zooplanktonu rakstīju kopā ar meiteni no Polijas. Dienas kārtībā bija lekcijas, paraugu ievākšana, mērījumu veikšana, rezultātu analīze un darba rakstīšana.

Cilvēki bija ļoti jauki un atsaucīgi. Sprotams, ka atšķirās angļu valodas izruna, taču neapšaubāmi bija jūtams, ka mēneša laikā visiem šīs prasmes uzlabojās.

Pārējais laiks netika veltīti izšķiests. Katru otro vakaru mēs spēlējām jautras rotaļas un spēles, baudījām Eiropas Čempionātu futbolā, gājām pirtī, kā arī devāmies ekskursijās uz Stokholmu un Upsalu. Zviedrijas daba un laikapstākļi praktiski neatšķīrās no Latvijas, izņemot klinšainās šosejas malas. Vēl viena savdabīga iezīme bija māju sarkanā dēļu apdare. Ekskursiju sarakstā bija arī atrakciju parka apmeklējums, kas, šķiet, visos izraisīja vispatiesākās un spilgtākās emocijas. Jāpiemin arī, ka mūs organizēja un vadīja divi asistenti – studenti no Upsalas Universitātes – kas padarīja visu mēnesi vēl jautrāku.

Nometnes beigās notika darbu aizstāvēšana ar komisijas jautājumiem. Katram tika izsniegts sertifikāts par veiksmīgu dalību vasaras pētījumu skolā. Pēdējās atvadu vakariņas un tad jau arī izlidošanas diena, kas bija vistukšākā un nostalgiskākā no visām dienām. Bet nepārprotami biju ļoti laimīgs atkal ieraudzīt Rīgas lidostas skrejceļu, kas pēc apmēram stundu ilgā lidojuma parādījās caur šauru lidmašīnas lodziņu.

Valters Levins

SUNTAŽU LUTERĀŅU BAZNĪCAI - 230

12. augustā Suntažu luterāņu baznīca tika godināta savas pastāvēšanas 230. gadskārtā.

Svētku dievkalpojumu vadīja arhibīskaps Jānis Vanags un Suntažu draudzes mācītājs Modris Īvāns.

Sveicot klātesošos šai vēsturiski nozīmīgajā brīdī, arhibīskaps aicināja apzināties, ka vidi neveido teritorija – mājas un zeme. Vidi veido cilvēki, kuri aizvien ir izvēles priekšā starp pareizo un aplamo. Starp debesīm un Bābeli. „Dievs palīdz nekļūdīties,” uzsvēra arhibīskaps, novēlot katram atrast ceļu pie Dieva, izjust Dieva pieskārienu.

Pētersons un pianists - profesors Ventis Zilberts.

Foto Aldis Eglītis

No baznīcas vēstures:

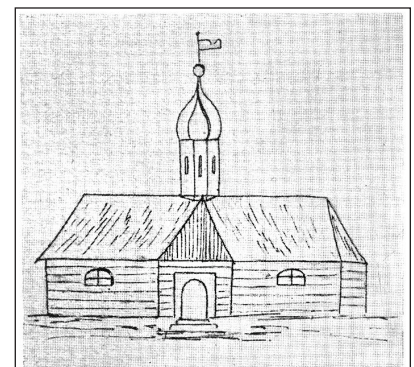
Suntažu luterāņu baznīca ir viens no pagasta simboliem. Pašreizējā staltā mūra dievnama būvniecība pēc Rīgas būvmeistara Kristofa Hāberlanda projekta ilga no 1780.-1782. gadam.

Baznīca, kas saglabājusies līdz mūsdienām, nav pirmā celtne šajā vietā, jo pirms tam šeit atradušies vairāki koka dievnami. Pirmā baznīca šajā vietā celta reizē ar bīskapa pili - 1223. gadā, tā bijusi no koka. Vieta baznīcai nebija izraudzīta nejauši - pakalnā izsenis bijusi senču svētvietā.

Pirmās koka baznīcas Suntažos vairākkārt nopostītas, bet vienmēr atjaunotas tai pašā vietā. Arī mūra

baznīcai 1874. - 75.g. nācās pārdzīvot rekonstrukciju: tās koka pāļu pamati bija satrūdējuši un sākušas plaisāt sienas. Grandiozajā remontā ne tikai izraka vecos pāļus un 2,5 m dziļumā iemūrēja jaunus pamatus, bet arī nomainīja baznīcā grīdu, uzbūvēja jaunu altāri un kanceļu.

20. gs. sākumā Suntažu luterāņu baznīcai piederēja mācītājmuiža, draudzes skola un 7 mājas - kopā 1759 pūrvietas (ap 1700 ha) zemes. Suntažu draudzē ietilpa Suntažu, Sidgundas, Kastrānes, Vatrānes pagasti un Ozolmuiža.

10. att. Suntažu baznīcas skats 1777. gadā
Valsts arhīvā Rīgā.

Foto Aldis Eglītis

Pēc dievkalpojuma dzīli personiski izjustu kamermūzikas koncertu Suntažu luterāņu baznīcā sniedza operdziedātāji Evita Zālīte, Ingus

Pirmā pasaules kara laikā Suntažos nopostīja 80% ēku, arī mācītājmuižu, draudzes skolu un visas mācītājam piederošās mājas. Baznīca palika neskarta, tikai tornim vietām tika atrauts skārda segums. Visvairāk bija cietušas ērģeles. Baznīcas zvans kara laikā tika izvests uz Vitebsku un vēlāk atgādāts atpakaļ. Latvijas Republikas Agrārā reforma lielāko daļu baznīcas zemju atsavināja, bet draudzes darbs rosīgi turpinājās: tika atjaunotas ērģeles, saremontēts tornis, būvēta jauna mācītājmāja un draudzes nams pie kapsētas, pasūtīts un izgatavots jauns zvans, iekopta baznīcas priekšpuse, izstrādāts projekts un iesvētīti pamati 1.pasaules karā kritušo suntažnieku piemiņas vietai, nodibinātas sabiedriskas organizācijas.

Otrais pasaules karš atkal izpostīja Suntažu pagastu, nodedzinot daudzas mājas, arī jauno mācītājmāju, baznīcā ierīkoja munīcijas noliktu, ērģeles kārtējo reizi izpostīja, bet pati ēka zaudēja logu stiklus un ieguva dažas šķembu pēdas.

Padomju gados, pateicoties draudzes priekšsēdētājas Millijas Pakalnes pašai, baznīcā netika ierīkots stallis, kā bija iecerējis kolhoza priekšsēdētājs. Baznīca tika pasargāta no iznīcināšanas, toties cieta no vandaļu ielaušanās.

2005. gadā Suntažu evaņģēliski luteriskajai baznīcai tika piešķirts zīlais karogs. Šādu atzīnību Eiropas kultūras mantojuma dienu ietvaros saņēma 100 labāk saglabātie kultūras pieminekļi Latvijā.

„Ja Millija daudzo gadu garumā nebūtu mūsu baznīcu nosargājusi, mums nebūtu ko saglabāt,” tā ilggadējās draudzes priekšnieces Millijas Pakalnes mūža veikumu raksturo draudzes grāmatvede Māra Eglīte.

Par ilggadējo, uzticīgo un pašai ziedojošo kalpošanu Baznīcai un Suntažuevaņģēliskiluteriskajaidraudzei

2012. gada 25. martā Suntažu baznīcā arhibīskaps Jānis Vanags Luteriskās baznīcas Virsvaldes vārdā Millijai Pakalnei pasniedza augstāko apbalvojumu – zīmi «Uzticības Vairogs».

Pašlaik baznīcā ir, šķiet, viens no lielākajiem zvaniem luterāņu lauku baznīcās Latvijā, tas ražots „Liepājas drāšu fabrikā” un sver 1,4 tonnas. Uz tā ir uzraksts no Jēk. 4:8 „Tuvojieties Dievam, tad Viņš tuvosies jums.” Mierīgā laikā zvana skaņa ir dzirdama līdz pat 10 km attālumā.

Kancelesnovietojumssākotnēji bijis virs altāra, bet pēc remonta 1875. gadā - labajā pusē. Pēc pārbūves uz altāra tika novietota altārglezna, kas padomju gados nozagta; nākamajai altārgleznei jau Atmodas laikā bija līdzīgs liktenis... Tagad altāri rotā krusti un Kristus skulptūra.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas ir noritējuši gan baznīcas iekšējais, gan ārējais remonts. Liela daļa no finansējuma iegūta, rakstot projektus dažādām iestādēm.

Draudzes vārdā pateicību visiem labas sirds cilvēkiem, kuri palīdzējuši

dievnamu saglabāt un uzturēt, teic Māra un Aldis Eglīši: „Pēc apmēram 30 gadu klusēšanas, nu jau gadus trīs, baznīcas ērģeles atkal skan. Vēl gan savu atskanēšanu gaida 2 reģistri, taču pārējo skanējums atzīts par visai labu esam. Te nu paldies jāsaka Kultūrkapitāla fondam par atbalstu, kā arī Ugāles ērģelbūves darbnīcas vadītājam, mācītājam Jānim Kalniņam. Viņa perfekti paveiktais darbs un lielā ieinteresētība, lai Suntažos ērģeles atdzimtu, ir nesuši ļoti labus rezultātus.

Kad ar Ogres uzņēmēja Gunāra Kārklīņa atbalstu tika veikts dievnama fasādes remonts, radās nepieciešamība atjaunot arī ieejas durvis. Tika atrasts atbalsts Rīgas amatniecības skolā. Durvis tika atjaunotas, saglabājot iespējami daudz no vecā koka sastāva. Rāmis virs durvīm gan tika „nokopēts” no senā un tapa pilnīgi no jauna. Kā durvis, tā arī loga rāmis krāsoti ar autentisku linellās krāsu, kas gatavota no dabas materiāliem.

Kārklīņa kungam tāpat liela pateicība no draudzes puses par neatveramu palīdzību, kad bija jāmaina ievērojama daļa no jumta konstrukcijas. Latgales pusē tika sagādāts nepieciešamais kokmateriāls, jo mūsu tuvākajā apkārtnē tik ievējamu izmēru materiāls nebija pieejams.

Tāpat milzu pateicība SIA „Dailrade EKSP” valdes priekšsēdētājam Vijai Jansonei par atbalstu gan baznīcas apaļo logu izgatavošanā un uzstādīšanā, gan arī dievnama 230. dzimšanas dienas koncerta organizēšanā un sponsorēšanā. Lai savāktu līdzekļus visu apaļo logu nomaiņai, Jansones kundze ar koncertiem baznīcā nosvinēja savu dzīves jubileju, tā vācot un ziedojot līdzekļus dievnama atjaunošanai. Logi tika izgatavoti un nomainīti, pārpalikuši nauda kalpoja par starta punktu projekta tapšanai Kultūrkapitāla fondā, ērģeļu remontam.”

NO SUNTAŽU DRAUDZES VĒSTURES

Suntažu luterāņu draudze šogad var atskatīties uz 380 darbības gadiem.

Kristīgās ticības aizsākumi Suntažos (vāc. Sunzel) meklējami 1223. gadā, kad pēc bīskapa Alberta rīkojuma vienlaicīgi ar pili tika uzcelta pirmā koka baznīca Suntažos, kurā pulcējās katoļu draudze. Šai draudzē sākumā kalpo priesteris Dītrihs.

Kad Vidzemē pienāk t.s. „zviedru laiki”, pēc karaļa Gustava Ādolfā rīkojuma draudzēm jāpāriet luterismā. 1632. gadā Suntažu katoļu draudzes un koka baznīca nonāk luterāņu draudzes pārziņā, kuras pir-

mais luterāņu mācītājs no 1632. līdz 1636. gadam ir Dāvids Šteinbergs.

Ilgu laiku Suntažu draudzē kalpo vācu tautības mācītāji, no kuriem slavenākie ir Solomons Guberts (sarakstījis rokasgrāmatu lauksaimniecībā), Johans Jakobs Herders (pēfijis latviešu kultūru Vidzemē), Johans Teodors Bērents (slavens 19.gs. publicists). Pirmais latviešu mācītājs bija Kārlis Vēmanis (kalpoja no 1906. - 1920. gadam).

Padomju gados draudzes vēstures materiālus iznīcināja, lielu darbu vēstures saglabāšanā ieguldīja mācītājs Jānis Zunde, kas ar roku

pārrakstīja materiālus par laika posmu no 1205. līdz 1973. gadam (draudzes īpašumā glabājas apmēram simts lappušu biežais manuskripts).

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas draudzi ilgāku laiku vadīja Jānis Zuters. Pašreizējā draudzes priekšiece ir Lolita Villere.

Pašlaik draudzē kalpo mācītājs Modris Īvāns.

Dievkalpojumi Suntažu ev. lut. draudzē notiek ik svētdienu plkst. 14.00

*Materiālus apkopoja
Benita Trasūne*

VASARA MĀKSLAS STUDIJĀ - LIETŪ, SAULĒ UN VĒJĀ

Kas ir šīs vasaras pieturzīmes? Ar ko tā ieies Suntažu mākslas studijas vēsturē?

Protams, ar kārtējo mākslas skolas izlaidumu un līdz ar to atvadām no divām spilgtām un talantīgām mākslas studijas „ilgdzīvotājām” Elīnas Kālfītes un Agnijas Gaidules. Meitenes 2. jūnijā Ogrē godam aizstāvēja savus Suntažos tapušos diplomdarbus un abas saņēma teicamu vērtējumu. Šos un citus diplomdarbus pēc tradīcijas piedāvāsim apskatīt arī suntažniekiem, bet tas būs vēlāk – novembrī.

Jūnijā pirmo reizi notika tāds jauns pasākums kā vasaras radošā darbnīca, kurā uz piecām dienām tika aicināti piedalīties gan esošie studijas dalībnieki, gan arī interesenti no malas. Atsaucās 10 bērni, kas bija gatavi ik rītu 2 vai 3 stundas „mākslot”. Gatavie darbiņi gan ir jau atdoti autoriem un izstādē redzami nebūs. Strādājām pēc principa, ka izmēģināsim dažādas tehnikas - malt papīru lampu izgatavošanai, apgleznot zīda lakatus, ar šabloniem veidot bildītes uz auduma spilvenam vai maisiņam, laminēt savāktos augus, zīmēt monotipijas, liet ģipsi smiltīs, dekorēt un appūst ar aerosolkrāsu pamatni spoguļtīm, līdz ar to mājās nesamo pašradīto lietu sanāca visai daudz. Cerams, ka šīs piecas dienas padarīja vasaru krāsaināku un arī nākamgad darbnīcai būs atsaucība.

Īpaši gaidīts notikums Ogres Mākslas skolas Suntažu studijas audzēkņiem ir „Zaļā prakse” jeb vasaras plenērs. Katru reizi dodamies uz kādu citu Latvijas vietu, piecu dienu garumā iepazīstam un savos zīmējumos un gleznojumos attēlojam tās savdabību, gūstam jaunus iespaidus, piedzīvojumus. Šogad izvēlējamies Kokneses novada Vecbebrus un tūlīt pēc Jāņiem 18 audzēkņi devās turp skolotāju Guntas un Māras pavadībā. Apmetāties Bebru internātvidusskolas kopmītnēs.

Jūnija beigās citkārt bijušas siltas un jaukas, bet šoreiz laika apstākļi mūs pārbaudīja gan ar vēsumu, gan lietu un vēju, gan negaidītu karstumu retajos saulainajos brīžos un tas viss dažbrīd mainījās pat pusstundas laikā.

Līdz ar to skolotāju galvenās rūpes bija nevis par labāku un izteiksmīgāku skatu atrašanu, bet par bērnu operatīvu iegērbšanu lietusmēteļos un ātri pasniezdama patvēruma nolūkošanu.

Šādos apstākļos izmantojām to, ka var taču gleznot pa kopmītnu logiem labi redzamo dīķi un tālumā aizejošos mežus un laukus, bet gaitenī improvizēt uzstādījumus no dvieļiem un lietussargiem. Par galveno varoni mūsu darbībā kļuva Vecbebru muižas pils, kurā atrodas Bebru internātvidusskola. Pateicoties direktores M. Auliņas atsaucībai – mums tika uzticēta pat ārdurvju atslēga! – mēs varējām te iesprukt, sākoties pērkšņām lietus gāzēm, kad zīmējām netālu ārā; te pavadījām pāris lietainas pēcpusdienas, attēlojot senatnīgo krāsni un kāpņu margas vestibilā. Ļoti noderīgas izrādījās pils pagalmā viena otrai iepretim esošās saimniecības ēkas ar raksturīgām baltām kolonnām – varēja sēdēt vienas ēkas pajumtē un gleznot pretējo.

Ciemojoties Vecbebrs, nevārējām neaiziet uz tēlnieka Voldemāra Jākobsona memoriālo māju - muzeju „Galdiņi”. Likās svarīgi, ka audzēkņi redz radošas personības reālo dzīvi izteikti askētiskos apstākļos, kas nav šķērslis plašam gara lidojumam un interesanti pavadītām mūžam. Piedzīvojām vēl vienu, gluži negaidītu tikšanos ar kādu mākslinieku – pārsteidzoša bija gleznotāja Jēkaba Bīnes darbu istaba turpat kopmītnēs.

„Zaļajā praksē” ir divas nerakstītas tradīcijas. Viena nosaka, ka katru vakaru izvērtējam dienā paveikto un dienas labākos darbus izliek pie sienas. Tā rīkojamies arī šoreiz un audzēkņiem tā bija goda lieta, lai viņa darbs būtu šo labāko vidū vismaz vienu reizi. Otra tradīcija – nevar būt prakse bez peldēšanas! Un tā mēs peldējām, arī tie, kas peldsezonu mājās Suntažos, izrādās, vēl nebija atklājuši. Šķiet, ka bijām vienīgie, jo vairāk nevienam tik traku peldētāju šajās dienās nesastapām...

Tā mūsu piecas dienas aizritēja piepildītas un aizraujošas, skaļas un jauktas, ar pazaudētiem zīmumiem, izlietām

krāsām un noķēpātām drēbēm, skrējieniem uz veikalu pēc našķiem, dažreiz ar bārienu par aizdomīgiem vēliniem trokšņiem kādā istabiņā, bet tas viss pieder pie lielā notikuma vārdā „zaļā prakse”. Atvadījāmies no Vecbebrim ar sirsnību, mēs bijām garšīgi pabaroti, labi izmitināti un laipni uzņemti!

29. jūnijā pirms aizbraukšanas vēlreiz pulcējāmies muzejā, kur rīta pusē paguvām iekārtot svaigi tapušo zīmējumu un gleznojumu izstādi, kas bija aplūkojama Vecbebrs līdz pat augusta vidum. Devām tai nosaukumu „Lietū, saulē, vējā”, jo tieši tā tapa mūsu darbi un tā būs pirmā izstāde, ar ko atklāsim mākslas studijas „jauno gadu” septembrī Suntažu vidusskolā.

Studijā, kā katru gadu, varēs gan apgūt mākslas skolas programmu, gan darboties pulciņā – tiek gaidīti jaunākie bērni no piecgadnieku vai sešgadnieku grupiņām un, protams, dažādu vecumu skolēni. Iesniegumi pulciņam šim gadam jāaizpilda no jauna. Nodarbību dienas plānotas tās pašas otrdienas, ceturtdienas vai piektdienas. Var izvēlēties, vai apmeklēt 1 vai 2 nodarbības nedēļā, visus materiālus dod studija, maksa 1,50 Ls par vienu nodarbību, ir atlaide vienas ģimenes bērniem. Pagājušo gadu izmēģinājām jaunu apmaksas sistēmu un, šķiet, ka tā ir attaisnojusi – katru mēnesi tiek saskaiftas apmeklētās nodarbības, aprēķināta kopējā mēneša maksa, un katrs audzēkņis saņem zīmīti ar maksājamo summu. **Pirmdien, 3. septembrī, no pl. 10.30 līdz 13.00 studijas telpās pils pagrabā gaidīti visi interesenti, lai pieteiktos uz nodarbībām.** Ja palikuši kādi pagājušā gada darbiņi, arī tos lūgums paņemt šajā laikā. Otrdien, 4. septembrī, nodarbību grafiks būs jau zināms un jāienāk pēc stundām to uzzināt.

Mākslas skolas 1.-5. kursam arī derētu ienākt pirmdien un paziņot par kori, dejām utt, lai varam labāk saplānot savus nodarbību laikus. Bet sāksim svinīgi, ar liecību izsniegšanu otrdien, ap pl. 15. Būs vēl kāds īpašs pārsteigums attiecībā uz telpām...

Teksts un foto Māra Mārtiņjāne-Kaše

VIEGLI NEBIJA, BET ĻOTI SKAISTI GAN...

Kaut arī 22. augustā laika ziņas solīja lietainu un apmākušos dienu, jau labu brīdi pirms septiņiem pie Kultūras nama bija sapulcējis krietns pulciņš dzīvespriecīgu ļaužu – gadskārtējās pensionāru ekskursijas dalībnieku. Ērti iekārtojamies līdz pēdējai sēdvietai piepildītajā autobusā, un piedzīvojumiem bagātā ceļojuma diena ir sākusies.

Mores briču dārzā apbrīnojam staltos dzīvniekus un noklausāmies saistošu stāstījumu par šī dārza darbību, tad dodamies uz Raunu, kur SIA Siera ražotnes pagalmā mūs sagaida jauni, laipni cilvēki – ražotnes īpašnieks Ilmārs Ceriņš ar draudzeni Zani. Noklausāmies stāstu par ražotnes tapšanu un darbību, degustējam daudzveidīgo produkciju, apskatām ražošanas iekārtu un ar apbrīnu un prieku secinām, cik daudz var paveikt uzņēmīgi cilvēki, ja vien liek lietā savas zināšanas, organizatora dotības un darboties gribu.

Pie Raunas Staburaga apskatām vienīgo šāda veida dabas objektu Latvijā pēc Daugavas Staburaga applūdināšanas un dodamies tālāk, priecājoties, ka tagad tūristu ērtībai ir ierīkotas ērtas kāpnes un vairs nav jārāpjas pa slideno krasu.

Par to, ka nocirsts koks nav tikai balķis, kuru var pārstrādāt malkā, pārliecinājamies Koka skulptūru dārzā Brenguļu pagasta Arājos, kur galdnieks pēc profesijas, bet mākslinieks pēc aicinājuma Jānis Jākobsons izveidojis skulptūru dārzu. Pavisam dārzā ir 280 skulptūru, kas tapušas 5 gadu darba rezultātā. Te apskatāms gan liels zilonis, gan amizants tārpiņš, gan bruņurupcīšu un cūciņu ģimenes, ir padomāts par interesantām nodarbībām bērniem un pieaugušajiem. Ir arī erotisku skulptūru labirints pieaugušajiem, droši paslēpts no nepilngadīgu personu acīm dzīvzoga labirintā aiz uzraksta leejā no 18 gadiem. Te atrodas 80 visnotaļ pikantu skulptūru, un viena no visiespaidīgākajām ir mētelīša virinātājs.

Tālākceļā gadās neliels misēklis – īsti nezinām, kā nokļūt nākošajā apskates objektā – ķirbju audzēšanas saimniecībā. Mūsu vadītāja Dzidra zvana, aptaujā garāmgājējus, kuri diemžēl par tādu ķirbju audzētavu maz vai nemaz nav dzirdējuši, abi ar šoferi Jāni pēta karti, bet trāpīt īstajā mazajā Rūjienas ieliņā kā neizdodas, tā neizdodas.

Tomēr viss beidzas labi, un mēs Jeru pagasta zemnieku saimniecībā „Lejasvagali”, kur audzē ap 30 dažāda veida ķirbjus, iepazīstamies ar ķirbju audzēšanu, ķirbju dziednieciskām

Foto Dzidra Sprōge

īpašībām un daudzveidīgo pielietojumu uzturā. Apskatām ķirbju stādījumus un uzzinām, ka šis gads ir ļoti nelabvēlīgs ķirbju audzēšanai. Kaut neliels, tomēr mierinājums – tā nav tikai mana neveiksme, šai jautājumā savu vārdu teikusi visvarenā daba.

Atgriežamies Rūjienā, kur mūs jau gaida muzeja vadītāja Līga Siliņa. Tas bija īsts baudījums klausīties vadītājas stāstu par Rūjienu, tās vēsturi, šodienu un ievērojamiem cilvēkiem, dzirdēt rūjieniešu izloksnes īpatnības, ieklausīties novada izloksnē un japāņu valodā dziedātajās dziesmās, kopīgi nodziedāt rūjienieša, komponista Ēvalda Siliņa kara laikā sacerēto populāro dziesmu “Paliec sveiks, mans mazais draugs”. Vai stāsts par to, kā tika atrasts un no jauna uzstādīts padomju laikā nojauktais piemineklis “Sējējs”, kas tagad ar visām bojājumu rētām stāv savā īstajā vietā. Un kur nu vēl stāsts par Rūjienas kultūras un izglītības dzīves rosinātāju mācītāju Robertu Slokenbergu! Nē, to pārstāstīt nav iespējams, katram ir vērts to dzirdēt pašam. Nemaz tik bieži negadās satikt tādus cilvēkus kā Līga Siliņa, kuros gribas klausīties vēl un vēl, no kuriem negribas aiziet, bet mūs jau gaida saldējuma ražotne, un saldējums, ka zināms, var arī izkust...

Ķoņu dzirnavās saglabāties daudz kas no seno laiku burvības, sajūta gandrīz tāda, ka esam nokļuvuši K. Skalbes Kaķīša dzirnavās. Te ir vienīgā vieta Latvijā, kur tiek veikti zemniekiem nepieciešamie darbi – miltu malšana un vilnas pārstrāde, šeit tiek šūtas ar dabisko vilnu pildītas segas un spilveni. Bijušais īpašnieks, tagad Austrālijā dzīvojošais A. Lāmanis, tās pārdeva ar novēlējumu – cik nu vien iespējams saglabāt viņa tēva laikā

koptās ražošanas tradīcijas, kas tiek arī īstenots, veiksmīgi apvienojot ar tūrisma.

Ir jau stipri pavēls vakars, kad ierodamies Rubenē pie Ineses Mangules, kas iesaukta par sēkliņu saimniece. Esam gaidīti – saimniece saposusies glītā tautiskā tērpā, galds ir klāts, un sākas aizraujošs stāsts par sēkliņu ražošanu, sagatavošanu un katras sēkliņas vērtīgajām īpašībām. Dabas spēks – tā sauc mājražotājas uzņēmumu, mēs degustējam ražojumus, slavējam tos – jo ir par ko, iepērkamies veselīgo produkciju, un tad sākas! Pa terases jumtu grabēdami krīt krusas graudi, ārā rūc un zibējo, gāžas lietūs straumes. Visu dienu mūs lutināja jauks laiks, nu viss no rīta solītais, cītīgi sakrātais slapjums tiek izgāzts pārdesmit minūtēs. Pa bruģi tek ūdens straumes, pa tām aizbriduši līdz autobusam, mēs dodamies mājās.

Pusnakši ierodamies Suntažos. Skats ir iespaidīgs – viss laukums pie Kultūras nama ir pilns ar sagaidītāju automašīnām, šur tur atskan pa saucienam – Vecmamm, es esmu te!... Bet kur ir mana vecmamma? Tik jauki būt gaidītam! Ir pagājusi viena skaista, iespaidīgu bagāta diena. Esam noguruši – cits vairāk, cits mazāk, bet visi priecīgi par redzēto, piedzīvoto un to, ka varējuši šajā skaistajā ceļojumā piedalīties. Atvadāmies līdz nākošajai vasarai cerībā piedzīvot kaut ko tikpat aizraujošu. Mēs sakām lielu paldies mūsu vadītājai Dzidrai – tik aizrautīgai, ieinteresētai un sirsnīgai! Un liels paldies Jānim – kopā ar viņu braukt ir tik mierīgi un droši! Mēs paliekam cerībā, ka nākošvasar atkal kaut kur dosimies kopā – Dzidra, Jānis un mēs – ņiprie un pateicīgie pagasta pensionāri.

Regina Ancāne

Foto Dzidra Sprōge

Foto Dzidra Sprōge

SEPTEMBRIS, OKTOBRIS SUNTAŽU KULTŪRAS NAMĀ

• **1. septembrī** plkst. 22.00 estrādē - **diskotēka S-Party**. Ieeja- 1,50 Ls. Darbosies bufete.

• **15. septembrī** no plkst. 22.00 - 04.00 estrādē **disco-balle PARTY - INS-TECTION**. Ieeja- 1,50 Ls.

• **6. oktobrī** plkst. 9.00 tradicionālais **rudens Gadatirgus** pie kultūras nama. Tirgošanās pēc vispārējiem noteikumiem.

• **6. oktobrī** plkst. 21.00 - **Rudens balle kopā ar grupu "Apvedceļš"**. Ieejas maksa - 5 Ls. Galdiņu pieteikšana un izpirkšana līdz 3. oktobrim. Tel. 29217856, 65037246.

No 1. oktobra darba sezonu sāks kultūras nama visi pašdarbības kolektīvi:

koris "SUNTAŽI" - pirmdienās

ansamblis "SVĪRE" - trešdienās

amatieru teātris "SAUJA" - ceturtdienās

jauniešu deju kolektīvs "SPĀRE" - piektdienās

vidējās paaudzes deju kolektīvs "SUNTA" - trešdienās

senioru deju kolektīvs "SUNCELE" - otrdienās

pirmsskolas vecuma bērnu deju un kustību pulciņš "SUNTARINĻI" - otrdienās, ceturtdienās

audēju grupa "SPOLE"

rokdarbu pulciņš - sestdienās

biedrība "SUNTALNIECE"

Būsim priecīgi redzēt jaunus dalībniekus visos kolektīvos!

Informācija KN-29125965 Aīgā.

SLUDINĀJUMI

Mākslas nodarbības pieaugušajiem

Suntažu ģimeņu centrā (pils ēkā), sākot no 5. oktobra,

piektdienās 18⁰⁰ – 20⁰⁰

nodarbības zīmēšanā, gleznošanā,

zīda apgleznošanā vada

Gunta Būmeistare.

Maksa par 1 nodarbību 2 - 3 Ls

(atkarībā no dalībnieku skaita).

Cenā iekļauti arī materiāli.

Interesenti aicināti

ieteikties līdz 23. septembrim.

Tel. 26554727,

e-pasts: gunta.bumeistare@inbox.lv

Cien. suntažnieces un suntažnieki!

Aicinām uz pieredzes apmaiņu!

Visi, kam tuvi rokdarbi un vēlme apgūt ko jaunu, interesantu, netradicionālu un pavisam parastu, dalīties ar savām prasmēm un pieredzi, aicinu uz pirmo tikšanos - oktobra otrajā sestdienā (13.10) plkst. 10⁰⁰ Suntažu kultūras nama mazajā zālē.

Informācijai -

26484532 Ineta Donska

vai Dzidra 29217856.

Organizēju angļu valodas apmācības kursus.

Pieteikties un sīkāka informācija

28737765 Agnese Tilinde.

Jaunu dīvēnu tirdzniecība kultūras namā 4. septembrī no plkst. 10⁰⁰-14⁰⁰

Produkcijas paraugi adresē-

www.latvijasdīvani.lv

PALDIES

Dzidrai Sproģei, Jānim Freibergam,
Vandai Leibomei, Evijai Salzemnieci,
Selgai Zariņai, Modrītei Kondrātei
par kapličas un kapu vārtu krāsošanas
darbiem.

Suntažu kapu pārzine Herta Ivanova

PALDIES

Laimonim Kleimanim,
1962. gada absolventam,
par stereoskopiskā mikroskopa
dāvinājumu skolai.
Suntažu vidusskolas dabas zinību skolotāji.

Šodien darīšu prieku.
Tas ir: darīšu simtiem mažiņu
pienākumu, bet pamanišu
debesis, pamāšu putnu kāsim un
neizvērsu logus uz zvaigznēm.

Maija Laukmane

**SVEICAM
VISUS AUGUSTA JUBILĀRUS,**
jo īpaši

70 gados

**Ēriku Bērziņu
Birutu Vilciņu**

75 gados

**Silviju Lukaševicu
Gaidu Mahtu
Paulīni Milleri
Rolandu Upīti**

80 gados

Mariju Fominu

85 gados

Veru Ivanovu

90 gados

Loniju Vocišu

Atmiņa aizaug vislēmāk.
Atmiņa aizaug visgrūtāk.
Atmiņa ir panesīga
Pret gadu svaru,
Lietus, krusas un vēju mūžību...

(O. Lisovska)

Dalām bēdu smagumu ar

Lolitu Villeri.

„Ritu” un „Pilādžu” mājas iedzīvotāji

Mūsu visdziļākā līdzjūtība

Lolītai Villerei,

tēvu mūžībā aizvadot.

Suntažu ev. luteriskā draudze